

باسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گراش
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی (EDC)

LOG Book

دفترچه ثبت روزانه فعالیت های عملی دانشجویان پرستاری / پیراپزشکی

نام درس: کارآموزی تکنیک اتاق عمل 2 (2 واحد معادل 102 ساعت)

پیش نیاز و یا همزمان: کارآموزی اصول و فنون عملکرد فرد و فنون عملکرد فرد
اسکراب

اطلاعات دانشجو:

نام و نام خانوادگی:

شماره دانشجویی:

سال ورود:

تاریخ شروع دوره:

تاریخ پایان دوره:

نام مربی مربوطه:

تهیه و تنظیم: سجاد پوریوسف (عضو هیات علمی و مدیر گروه تکنولوژی اتاق عمل)، مرضیه اسدی لاری (عضو هیات علمی دانشکده علوم پزشکی لارستان)

تاریخ بازنگری: مهر 1400

1. مقدمه:

هدف و جایگاه آموزشی log book

Log book دفترچه ای است که ضمن بیان اهداف کلی درس و روند دوره، عملکرد دانشجو را در درس و یا دوره مورد نظر ثبت می نماید. پایش عملکرد دانشجویان در فرآیند آموزش، یکی از ارکان اصلی جهت ارتقای کیفیت می باشد. Log Book به دانشجو کمک می کند تا صلاحیت بالینی خود را پایش کرده و فاصله ی بین شرایط مطلوب و شرایط موجود را تشخیص دهد. هدف Log Book علاوه بر ارائه مطالبی به عنوان راهنمای مطالعاتی، ابزاری جهت ارزشیابی یادگیری دانشجو و ارزیابی برنامه آموزشی دانشکده نیز می باشد.

2. اصول تکمیل log book:

- ◆ لطفا در کمال دقت، صداقت و بدون مخدوش شدن اطلاعات، به تکمیل این دفترچه اقدام فرمایید. بدیهی ست عدم تکمیل مناسب دفترچه و یا هرگونه مفقود شدن اطلاعات موجود در دفترچه، موجب تضییع حقوق شما خواهد شد.
- ◆ به صورت روزانه/هفتگی از استاد مربوطه (و یا پرسنلی که در ارزشیابی دانشجو مشارکت دارد) بخواهید که شما را ارزیابی نمایند.
- ◆ رعایت کامل مقررات درون بخشی و همچنین قوانین آموزش بالینی که در همین دفترچه ذکر شده، ضروری می باشد.

3. هدف کلی درس:

در این دوره، دانشجو تحت نظارت مربی مربوطه، اسکراب نموده و در جراحی های عمومی و یا برخی جراحی های اختصاصی مانند زنان، ارولوژی، ENT، اطفال و ... به عنوان اسکراب اول یا دوم ایفای نقش خواهد کرد؛ لذا توان عملی وی جهت فعالیت در اعمال جراحی اختصاصی در طی دوره های بعدی (در عرصه) افزایش می یابد. همچنین دانشجو وظایف یک فرد سیار را به نحو چشمگیرتری انجام خواهد داد و بخش اعظم مسئولیت های فرد سیار را به عهده خواهد گرفت .

پس از گذراندن این واحد عملی، از دانشجو انتظار می رود که قادر به انجام موارد زیر باشد:

1. رعایت اصول آسپتیک در تمامی مراحل انجام عمل جراحی
2. آماده و تجهیز نمودن اتاق عمل جهت شروع عمل جراحی
3. فراهم نمودن وسایل، محلول ها و تجهیزات مورد نیاز برای انجام عمل جراحی
4. بکارگیری صحیح وسایل برقی و غیربرقی اتاق عمل و دانستن موارد کاربرد آنها
5. کمک به تیم جراحی جهت آماده سازی فیلد استریل و شروع پروسیجر
6. باز کردن وسایل و پکهای استریل
7. تحویل گرفتن اصولی بیماران و انتقال ایمن آنان (به اتاق عمل و ریکاوری)
8. همکاری در پوزیشن دادن به بیمار
9. آماده کردن بیمار (سونداژ، پرپ اولیه و ثانویه ...)
10. شمارش گازها و وسایل جراحی
11. توجه به نمونه های برداشته شده در حین جراحی
12. ارتباط و تعامل موثر حرفه ای اعضای تیم جراحی، مربیان و دانشجویان
13. آشنایی با اصول ضدعفونی و گندزدایی قسمت های مختلف اتاق عمل، ابزار و تجهیزات
14. رعایت اصول اسکراب کردن و انجام آن طبق اصول علمی

15. پوشیدن گان و دستکش استریل به روش بسته
16. درپ ائاثیه و بیمار به طور صحیح
17. پوشاندن گان و دستکش استریل به جراح و سایر اعضای تیم جراحی
18. آماده کردن میز جراحی و چیدن ابزار و تجهیزات به صورت استاندارد
19. در اختیار قرار دادن به موقع و صحیح ابزار و سایل مورد نیاز به جراح
20. کمک به انجام هموستاز و اکسپوز در حین جراحی
21. انجام فعالیت های لازم در پایان جراحی (بخیه پوست، شمارش، پانسمان، آتل و تحویل وسایل به CSSD)
22. کمک به انجام ثبت در پرونده
23. مشارکت و ارزیابی مداوم شرایط اتاق عمل و برآورده نمودن نیازهای تیم جراحی (در نقش فرد سیرکولار و یا اسکراب)
24. آشنایی با طبقه بندی وسایل جراحی و استفاده مناسب از ست های جراحی

قوانین و مقررات آموزشی:

برای آموزش بالینی نیازمندی ها و مقرراتی طراحی شده است که به دانشجویان کمک می کند که با مسائل مورد نیاز در حرفه تطبیق یابند. به این نیازمندی ها در زیر اشاره شده است.

دانشجوی محترم باید در نظر داشته باشد که :

1. قبل از حضور در محیط بالینی، واکسیناسیون هپاتیت خود را کامل نموده باشد.
2. در کلیه مکان های آموزشی مقرر، حضور به موقع داشته باشد.
3. چنانچه نتواند به موقع در محل حاضر شود به مربی خود اطلاع دهد.
4. دروس تئوری مورد نیاز برنامه را گذرانده باشد.
5. در کلیه ی محل های کارآموزی شرکت کرده و دانش عملکردی در مورد وسایل و تجهیزات و تکنیک هایی که در آن محل انجام می شود کسب کند.
6. قبل از اتمام هر نیم سال تحصیلی به اهداف بالینی مورد نیاز دست یابد.
7. کلیه ساعات کارآموزی خود را قبل از شروع نیمسال بعد به اتمام برساند.
8. ارزشیابی بالینی رضایت بخش از پرسنل واحد کارآموزی و مربی کسب نماید.
9. در کلیه ساعات کارآموزی و به ویژه هنگام کار با بیمار مسائل حرفه ای را رعایت نماید.
10. قادر باشد به طور مناسب با بیماران رابطه برقرار کند.
11. قادر باشد با سایر دانشجویان و پرسنل ارتباط برقرار کرده و کار نماید.
12. بدون اجازه محل کارآموزی را ترک نکند.
13. تلفن همراه نداشته باشد و در صورتی که منتظر یک پیام فوری است می تواند تلفن خود را به منشی بخش یا مربی مربوطه بسپارد تا در صورت دریافت پیام او را مطلع نمایند.
14. موها بایستی کوتاه و کاملاً زیر کلاه یا مقنعه پوشیده شود.
15. ناخن ها بایستی کوتاه و تمیز باشد استفاده از ناخن مصنوعی و لاک ناخن ممنوع است.

16. اتیکت خوانا داشته باشند.
17. استفاده از مواد و وسایل آرایشی در اتاق عمل ممنوع است.
18. استفاده از لوسیون، عطر و غیره بعد از شیو صورت مجاز نیست، زیرا بسیاری از بیماران به این مواد حساسیت دارند و در برخی افراد حالت تهوع ایجاد می کند.
19. موهای صورت (آقایان) در صورت امکان کوتاه در غیر این صورت کاملاً پوشانده شود.
20. جواهرات نباید با انجام وظایف فرد تداخل داشته باشد. استفاده از انگشتر، ساعت، و دستبند یا هر وسیله ای که مانعی برای اسکراب دست ها باشد ممنوع است. مگر در نواحی که نیاز به اسکراب ندارد.
21. استفاده از گوشواره و زنجیر گردن برای آقایان ممنوع است.
22. استفاده از جواهراتی که نیاز به سوراخ نمودن محل دارند (بینی و...) ممنوع است.
23. بیمارستان و دانشکده جواب گوی گم شدن جواهرات و سایر وسایل دانشجوی در اتاق عمل نمی باشد. بهترین حالت این است که دانشجو اینگونه وسایل را همراه خود نیاورد.
24. جویدن آدامس در هیچ جای اتاق عمل مجاز نمی باشد.
25. مصرف سیگار در هیچ جای اتاق عمل مجاز نمی باشد.
26. چنانچه بیمارستان X-Ray Badges در اختیار دانشجو قرار دهد باید در کلیه زمان ها آن را به همراه داشته باشد.
27. در طول پروسجر جراحی و در فیلد استریل، استفاده از شکلات و سایر خوراکی ها ممنوع است.
28. دانشجویان موظف اند در اتاق عمل و هر جایی که امکان تماس با مایعات بدن بیماران وجود دارد (مانند CRS و محل تمیز کردن وسایل آلوده) از عینک محافظ استفاده کنند.
29. صرف نظر از تشخیص بیمار، کلیه تجهیزات برای هر بیمار تمیز و ضدعفونی شود.
30. قبل و بعد از هر تماس با بیمار شستشوی مناسب دست انجام دهد.
31. در کلیه مواردی که احتمال تماس با خون و مایعات بدن وجود دارد دستکش یک بار مصرف پوشیده شود.
32. در صورت تماس مستقیم با خون و مایعات به مربی خود اطلاع دهد و پروتکل موسسه را دنبال نماید و مربی مربوطه یک فرم حادثه برای دانشجو تکمیل نماید.
33. دانشجویان مبتلا به بیماری های واگیردار باید تا زمان بهبودی از تماس با بیمار اجتناب کنند.
34. یک جفت کفش و دمپایی کاملاً راحت (که بتواند با آن ساعتها بایستند) تهیه کند.
35. همواره یک جفت جوراب اضافه، جهت مواردی که جوراب با مایعات و خون و غیره خیس می شود، به همراه داشته باشد.
36. قادر باشد با موقعیت پر استرس سازگاری یافته و در آن کار نماید.
37. حتما در هنگام حضور در کارآموزی صبحانه خورده باشد.
38. نظر به اینکه ظاهر فرد در 20-15 ثانیه اول هر برخورد موجب شکل گیری تصویری ذهنی از فرد می گردد داشتن ظاهر آراسته ضروری است.
39. چنانچه کارآموزی یک روز کامل باشد 45 دقیقه وقت نهار و نماز در نظر گرفته شده است.
40. به ازای هر 4 ساعت کارآموزی 15 دقیقه وقت استراحت در نظر گرفته شده است.
41. زمان استراحت بر اساس شرایط کاری هر دانشجو متفاوت خواهد بود و دنبال کردن پروسیجر یا بیمار محول شده نباید به علت استراحت قطع شود.

42. دانشجویان می توانند پرونده ی بیماران را مطالعه کنند اما علاوه بر حفظ اسرار بیمار، هرگز نباید آن را از ایستگاه پرستاری خارج کنند.

43. نباید به هیچ عنوان از پرونده بیمار کپی گرفته و یا آن را در اختیار افراد متفرقه قرار دهند.

امضاء دانشجو:

تاریخ:

چگونگی تکمیل کردن log book:

- ◆ پس از کسب مهارت و انجام فعالیت در هر مرحله، جداول مربوطه را شخصاً تکمیل نموده و به تأیید مربی مربوطه رسانید. ضمناً جداول ثبت تجارب بالینی را نیز طبق دستورالعمل زیر تکمیل نمائید.
- ◆ در پایان دوره، فرم تکمیل شده را جهت تحلیل و بررسی به مربی/مدیرگروه خود تحویل دهید.

راهنما و دستورالعمل ثبت نقش دانشجو		
دانشجو تنها به مشاهده فعالیت ها می پردازد.	مشاهده گر Observer	"O"
دانشجو در فراهم کردن وسایل و تجهیزات و لوازم اضافی که در حین عمل لازم می شوند کمک می کند. او باید از شرایط اتاق عمل و محل وسایل و نیاز تیم جراحی آگاهی داشته باشد.	سیار Circulator	"C"
دانشجو اسکراب می شود اما فقط به مشاهده فیلد جراحی می پردازد. هدف این است که بیاموزد در طول پروسیجر، خود و دیگران را آلوده و غیر استریل ننماید.	مشاهده Scrub Observe	SO
دانشجو بین 70-90 درصد وظایف فرد اسکراب اول را با کمک پرسنل انجام می دهد. پرسنل در طول عمل برای کمک به دادن وسایل، بخیه زدن، شمارش و ... حضور دارند.	اسکراب اول با کمک یا اسکراب دوم Primary Scrub	PS
دانشجو مسئولیت بیش از 90 درصد وظایف فرد اسکراب اول را به عهده می گیرد(شامل کنترل وسایل و تجهیزات قبل از عمل، شمارش، دادن وسایل به جراح و کمک جراح، تمیز کردن وسایل بعد از عمل). در این مرحله ممکن است پرسنل بسته به سیاست بیمارستان اسکراب نشوند اما بایستی جهت حمایت، بطور مداوم در طی عمل جراحی در اتاق حاضر باشند	اسکراب اول به تنهایی Solo Scrub	SS
دانشجو به وسیله انجام وظایف تکنیکی مانند تراکشن، ساکشن کردن و تنظیم دوربین و میکروسکوپ به کمک جراح (رزیدنت) در طول عمل جراحی کمک می کند	کمک دوم Second Assist	SA
دانشجو به وسیله انجام وظایف تکنیکی مانند تراکشن، ساکشن کردن، تنظیم دوربین و میکروسکوپ، بخیه زدن و ... به جراح در طول عمل جراحی کمک می کند.	کمک اول First Assist	FA

*نظر به اینکه در حال حاضر در ایران، دانشجویان و پرسنل اتاق عمل بین دو نقش کمک جراح (اعم از کمک اول یا دوم) و نقش اسکراب تمایز قائل نمی شوند و فردی که دست شسته و وارد فیلد می شود همزمان در هر دو نقش ایفای وظیفه می کند، لذا اساتید محترم در نظر داشته باشند که چنانچه می توانند در محیط بالینی خود، حداقل در مورد دانشجویان این تمایز را قائل شوند (به عنوان مثال یک دانشجو را به عنوان فرد اسکراب و همزمان دیگری را به عنوان کمک، در یک فیلد جراحی وارد کنند)، فرم ها را نیز بر همین مبنا پر نمایند ولی چنانچه این کار در شرایط بالینی آنان امکان پذیر نمی باشد، دو نقش آخر (کمک اول و دوم) را حذف نموده و تنها به چارت نمودن 5 نقش دیگر بپردازند. نکته مهم: در مواردی که دانشجو اسکراب نموده اما کمتر از 70 درصد کار را انجام می دهد، به عنوان یک مورد اسکراب او PS و SS محسوب نمی گردد.

**مربی مسئولیت دارد آمادگی دانشجو را برای پیشرفت در هریک از موارد فوق و ورود از یک مرحله به مرحله دیگر سنجیده و برنامه او را مشخص نماید.

6. فهرست منابع اطلاعاتی دانشجوی:

- فیلیپس نانسی ماری. تکنیک اتاق عمل بری و کهن (جلد اول). ترجمه ساداتی لیلا، گلچینی احسان و دیگران. انتشارات جامعه نگر 2017.
- قارداشی فاطمه. مقدمه ای بر تکنولوژی جراحی (ویراست جدید). انتشارات جامعه نگر.
- ساداتی لیلا، گلچینی احسان. مقدمه ای بر تکنولوژی جراحی (ویراست جدید). انتشارات جامعه نگر.
- نیمتزر رنی. ابزار جراحی برای پزشکان، رزیدنت های جراحی و دانشجویان اتاق عمل. ترجمه ساداتی لیلا، گلچینی احسان. انتشارات جامعه نگر.
- قارداشی فاطمه، اکبرزاده رؤیا. راهنمای جامع وسایل و ست های جراحی. انتشارات جامعه نگر.
- ساداتی لیلا، گلچینی احسان. آشنایی با ابزار و تجهیزات اتاق عمل (ویراست جدید). انتشارات جامعه نگر.
- ساداتی لیلا، گلچینی احسان. اصول و فنون عملکرد فرد سیار و اسکراب. ویراست جدید. نشر جامعه نگر.
- تکنولوژی جراحی برای تکنولوژیست های جراحی - جراحی های زنان، مامایی و ارولوژی - جراحی عمومی ENT، پلاستیک . و ..... مترجمین ساداتی لیلا و گلچینی احسان. نشر جامعه نگر. آخرین چاپ.
- الکساندر مراقبت از بیمار در جراحی های زنان، مامایی و ارولوژی - جراحی عمومی ENT، پلاستیک . و ..... مترجمین ساداتی لیلا و گلچینی احسان. نشر جامعه نگر. آخرین چاپ.
- فیلیپس نانسی ماری. تکنیک اتاق عمل بری و کهن (جلد اول). ترجمه ساداتی لیلا، گلچینی احسان و دیگران. انتشارات جامعه نگر آخرین چاپ.

جدول ثبت فعالیت ها و مهارت ها در کارآموزی تکنیک اتاق عمل 2

محل تایید مربی	تاریخ	نام عمل جراحی	تعداد مورد انتظار	عنوان فعالیت/مهارت	ردیف
			7	پذیرش و انتقال بیمار	1
-----			همیشه	تجهیز و آماده نمودن اتاق	
			8	قرار دادن پد کوتر	2
			8	بازکردن وسایل استریل	3
			8	تهیه وسایل مورد نیاز	4

ردیف	عنوان فعالیت/مهارت	تعداد مورد انتظار	نام عمل جراحی	تاریخ	محل تایید مربی
5	آماده نمودن فیلد استریل (سیرکولر)	8			
6	پوشیدن دستکش باز	5			
7	انجام پرپ اولیه و ثانویه	5			
8	درپ کردن بیمار	6			
9	آماده کردن میز جراحی	8			

ردیف	عنوان فعالیت/مهارت	تعداد مورد انتظار	نام عمل جراحی	تاریخ	محل تایید مربی
15	پانسمان زخم	5			
15	باز کردن بطری و داروها	همیشه		-----	
16	شمارش گاز و سوزن ها	8			
17	پوزیشن دادن به بیمار	5			
19	مراقبت از نمونه	4			
20	بکارگیری کاتتر و سیستم جمع آوری	3			
21	انجام بخیه	5			
22	مراقبت از نوزاد تازه متولد شده	3			

ردیف	عنوان فعالیت/مهارت	تعداد مورد انتظار	نام عمل جراحی	تاریخ	محل تأیید مربی
23	انتقال بیمار به ریکاوری	3			
24	انجام ثبت در پرونده	4			

جدول ثبت تجارب بالینی در کارآموزی تکنیک اتاق عمل 2

فیلد جراحی	تشخیص بیماری	نام عمل جراحی	تاریخ	نقش دانشجو	تأیید مربی
جراحی عمومی					
ارتوپدی					
زنان					

فیلد جراحی	تشخیص بیماری	نام عمل جراحی	تاریخ	نقش دانشجو	تأیید مربی
ارولوژی					
چشم					
پلاستیک					
ENT					
مغز و اعصاب					

**حداقل تعداد تجارب بالینی مورد انتظار عبارت است از: 6 مورد (C).Circulator، 2 مورد (SO) scrub observe و 8 مورد Primary Solo scrub(SS) می باشد. 2 و Scrub(PS) مورد

جدول ارزشیابی عمومی دانشجویان رشته تکنولوژی اتاق عمل در محیط های بالینی

مشاهده (نشده 0)	امتیاز				معیارها	صفات عمومی
	بندرت (0/25)	گاهی (0/5)	اغلب (0/75)	همیشه (1)		
					حضور به موقع در محل کارآموزی دارد.	وقت شناسی
					رفتن به استراحت با اجازه مربی و بدون تلف نمودن وقت	
					خروج به موقع از بخش را رعایت می کند. غیبت ندارد.	
					داشتن یونیفرم مناسب	وضعیت ظاهر
					مقنعه مشکی بلند با پوشش کامل موها جهت دانشجویان دختر و آرایش موهای دانشجویان پسر به صورت متعارف است. کارت شناسایی معتبر دارد.	
					وظایف، تعهدات و مسئولیت را به موقع انجام می دهد.	احساس مسئولیت
					تمایل به یادگیری کارهای جدید دارد.	علاقه به کار
					با سایر دانشجویان هنگام فراغت از کار همکاری می کند. وظایف را با علاقه مندی و رضایت انجام می دهد.	
					از ساعات کارآموزی استفاده ی موثری دارد.	
					برنامه ریزی صحیحی جهت انجام امور محوله دارد. بیمار تحت مراقبت خود را با نام و تشخیص می شناسد. وظایف را با در نظر گرفتن اولویتهای انجام می دهد. در انجام وظایف دقت دارد.	رعایت نظم و دقت
					انتقادات را قبول کرده و در جهت از بین بردن اشکالات تلاش می کند.	انتقادپذیری
					همکاری و رفتار احترام آمیزی را با مربی، پرسنل و همکاران دارد. همکاری و رفتار احترام آمیزی را با مددجو و همراهان او دارد و راهنمایی های لازم را ارائه می دهد.	رفتار و برخورد
					ایمنی محیط بیمار را بررسی می کند و در صورت نیاز تدابیر ایمنی را بکار می برد. اصول و مقررات مربوط به کنترل عفونت را رعایت می کند.	حفظ ایمنی و کنترل عفونت
					اطلاعات بیمار را محرمانه نگه داشته و در اختیار سایرین قرار نمی دهد. بیماران را در تصمیم گیری های مراقبتی و درمانی شرکت می دهد.	رعایت اصول اخلاقی
					در مواجهه با موقعیتهای چالش برانگیز قدرت اظهار نظر دارد. بدون اضطراب وظایف محوله را انجام می دهد. به هنگام انجام کارها اعتماد به نفس دارد.	اعتماد به نفس

نحوه ی ارزیابی دانشجو:

نام درس:

نام و نام خانوادگی دانشجو:

سال ورود:

شماره دانشجویی:

ترم تحصیلی:

تاریخ شروع دوره:

تاریخ پایان دوره:

مربی / مربیان دوره:

جمع (20 نمره)	آزمون پایان کارآموزی (2)	آزمون پیش کارآموزی (2)	کنفرانس (2)	ارزشیابی عمومی (1)	تجارب بالینی (3)	فعالیت ها (4)	مهارت (6)